

Zihinsel Yetersizliği Olan Çocukların Ailelerine ve Öğretmenlerine Öneriler

Zihinsel yetersizliği olan çocukların öğrenmede gösterdiği bu farklılıklar; öğretimlerinde bazı kural ve yöntemlerin uygulanmasını gerekli kılmaktadır. Bu kural ve yöntemlerin bazıları aşağıda kısaca açıklanmıştır:

1-Başarılı Yaşantılar Sağlama: Çocuğa başarabileceği görevler verilmeli, doğru yanıtlayabileceği sorular sorulmalıdır. Gerektiğinde görevi yerine getirmesine yardımcı olmalı; sorulara ip ucu vermek, seçenekleri azaltmak, soruyu yinelemek ya da açıklayarak basitleştirmek gibi yardımlarla doğru yanıtın bulunması kolaylaştırılmalıdır. Çocuk asla başarısız olduğu noktada bırakılmamalıdır. Yardımlar, çocuk başarılı olan değin sürdürülmelidir. Ancak, her zaman az yardım çok yardıma yeğlenmelidir.

2-Geriye Bildirim Sağlama: Çocuk, verdiği yanıtın doğru olup olmadığını bilmelidir.

3-Doğru Yanıtları Pekiştirme: Pekiştirme, zaman geçirmeden ve açık bir biçimde yapılmalıdır. Bu, çocuğa yiyecek verilmesi gibi somut ya da çocukla ilgilenilmesi gibi sosyal nitelikte olabilir.

4-Çocuğun Yeterlik Düzeylerinin Değerlendirilmesi: Eğer öğretilecek konu çocuk için çok basitse öğrenmek için yeterince gayret göstermeyecektir. Çok zorsa, başarısız yaşantılar edinecektir. Bu nedenle çocuğa öğretilecek konuların ve verilecek görevlerin onun düzeyine uygun olması gerekmektedir. Zihinsel engelli çocukların gelişimlerinde çeşitli düzensizlikler, iniş ve çıkışlar sıklıkla görülmektedir. Bu nedenle çocuğun, yeterlik düzeylerini sürekli olarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

5-Öğretilecek Konu ya da Davranışların Analizi: Öğretilecek konular ya da davranışlar, özellikle zor ve karmaşık olanları, analiz edilerek birbirlerini izleyen alt konu ya da davranış basamaklarına ayrılmalı, daha sonra bu basamaklardaki konu ve davranışlar sırasıyla çocuğa öğretilmelidir. Böylece bir basamaktaki öğrenme diğerini kolaylaştıracaktır.

6-Bilgilerin Bir Durumdan Diğerine Aktarılmasına Yardımcı Olma: Bunun için aynı kavramların çeşitli durum ve ilişkileri içerisinde çocuğa öğretilmesi gerekmektedir.

7-Öğrenilenlerin Yinelenmesini Sağlama: Zihinsel engelli çocukların öğrendiklerini kısa süreli bellekten uzun süreli belleğe aktarmada çeşitli problemleri vardır. Bu nedenle öğrendikleri bir konuyu kısa bir süre sonra unutabilirler. Bu durumu önlemek için öğrenilen konu ya da davranışların zaman zaman yinelenmesi sağlanmalıdır.

8-Öğrenmeye Güdüleme: Pekiştirilmek ve başarılı olmak, birçok duyunu kullanılması, öğretmenin coşkulu ve ders sürelerini yeterli uzunlukta olması, çocukları öğrenmeye güdüler.

9-Bir Defada Öğretilecek Kavramların Sayısını Sınırlama: Zihinsel engelli çocuklar bir defada pek çok kavramı öğrenemezler. Bu nedenle kavramlar çocuğa tek tek öğretilmelidir. Bir kavram iyice öğrenilmeden diğerine geçilmemelidir.

- ❖ Zihinsel engelli çocuktan kapasitesinin üzerinde başarı beklemeyiniz.
- ❖ Okulda ve sınıfta çocuğa yapabileceği görevler veriniz. (Teneffüslerde sınıfı koruma, tahta sildirme ve tebeşiri koruma vb.) bu sayede çocuğun kendine olan güveni sağlanmış olur.
- ❖ Zihinsel engelli çocukların kendilerini ifade etme zorlukları olduğundan sınıfta onlara daha fazla zaman ayırın ve kendini ifade edebileceği farklı yolları uygulayın (basit konuları anlatma, not alma vb.)

- ❖ Sınıftaki çocukları eğitilebilir zihinsel engelli çocuğun durumundan uygun şekilde haberdar etmek ve ona karşı olumsuz tutumlar takınmalarını önlemek gerekir. (Bu durum engelli çocuğun sınıfta olmadığı zaman yapılmalı, zihinsel engelli olduğu söylenmemeli, öğrenme problemi olarak tanıtılmalıdır)
- ❖ Zihinsel engelli çocuğun anlama ve kavraması normal çocuklardan zayıf olduğu için öğretirken somut materyallerden yararlanın.
- ❖ En ufak başarısını ödüllendirin. Bu durum çocuğa çok büyük bir haz verir. Öğrenmeye teşvik açısından çok önemli bir yer teşkil eder.
- ❖ Öğrenme rastlantılara bırakılmamalı, belirli bir programa bağlı ve öğretmen gözetiminde yapılmalıdır. Kavrayış seviyeleri dikkate alınarak, etkinlikler anlamlı parçalara bölünmeli, bölümler iyice kavratıldıktan sonra devam edilmelidir.